

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludni. Cena za vsako prilogo 7 gl. za pol leta 3 gl. 50 kr., za četrt leta 1 gl. 75 kr. — Sama priloga stane 1 gl. 50 kr za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in vtrankah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate preijama Upravništvo, via Torrente, — Neva tiskarna.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Torrente» «Nuova Tipografia»; vsak mora biti frankiran. Rokopis brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Vabilo.

Trst je za naše slovenske dežele vedno jako važna točka, v njem se steka velik del trgovine Slovencev. O tržaških zadevah in o kupčiji našega trga pa naš list vedno zvesto in natančno poroča. Zato pa bi našega lista ne smelo manjkati v nobenej slovenskej vasi!

Prijatelje prosimo, naj priporočajo naš list v vseh krogih, stare naročnike, naj nam zvesti ostanejo; one naročnike, ki so še kaj na dolgu, pa prosimo, da svoj dolg precej poravnajo, da jim lista ne ustavimo.

S 1. oktobrom namreč začne nov kvartal in nova naročilna doba; kedor hoče torej list redno prejemati, naj nam še pred tem dnevom pošlje naročnino.

Edinost stane za vse leto gl. 6	
s prilogo » 7	
za pol leta » 3	
s prilogo » 3.50	
za četrt leta » 1.50	
s prilogo » 1.75	

Upravništvo.

O ženskej odgoji.

O odgoji ženske spadalo bi bolj govoriti v kakem pedagogičnem-poučnem časniku, nego v političnem; ali vendar, ker enake časnike naš kmet le malo ali nikoli ne bere, spodobno je, da mi o tej prevažnej stvari na tem mestu govorimo, v listu namreč, ki ga večkrat v roko vzame in z slastjo čita.

Naloga žene je imenitna in za človeško družbo prevažna; na ženi stoji blagost in procvitanje enega rodu od nje se vsakdo dobro ali slabo nauči, kajti ona zanj trpi, ona mu je prva učiteljica in vodnica; ona otroka lahko navede k plodonosnemu življenju in lahko ga tudi pohujša ter odgoji v najslabšega človeka. — Da jej je pa mogoče svojo nalogo dobro in v človeštva korist spolnovati, mora jo poznati in umeti.

Pred vsem moramo določiti, kaj je tirjati od ženskega spola, v obzir vzemši njegovo slabost. Kajti od žentstva se sme le to pričakovati, kar mu je mogoče storiti. Kakšna mora tedaj biti ženska? — Kakor nam sv. pismo pripoveduje, ustvaril je Bog prvo ženo, Evo, iz rebra Adamovega; žena mora tedaj nekako popolniti moža; oba vkupe morata narediti harmonično podobo. Uže po svojem ustvarjenju je ženska možu podvržena; kakor nam zopet svetopisemska knjiga veli: »Morala boš biti podvržena možu, in on ti bode ukazoval.«

Vsi zakoni krščanskih držav spoznali so to podvrženost ženskega možkemu spolu in radi tega tudi pri poroki duhovnik nevesto opomni, da bode morala svojemu možu poslušna biti. Moževa naloga je pa ženo braniti in za njo skrbeti, iz česar se tudi razvidi, da ženska potrebuje možave

pomoči, ker je na duši in telesu slabjša od prvega.

Slabost ženska napram moštvu je poudarjana osobito pri divjih narodih, kder se ženska smatra za moževo robinjo; blagega in vzvišenega položaja, kamor jo je postavila krščanska vera, oni ne poznajo in niti ne umejo: ženska služi jim le v nečemurno pohotnost, ne da bi spoznavali in ceniti vedeli njenih dušnih darov in visoke naloge, ki jo ima ženska do človeštva. — Sploh povsod po svetu vidimo ženski spol podvržen možkemu, le s to razliko, da je kristijanu žena največja prijateljica in najboljša družica, a divjaku — robinja.

Ako nekoliko pomislimo na žensko нрав, sprevidimo, da žena ni le telesno možu podložna, temveč tudi njene dušne moči so nejednake možkim. Telo žensko je šibko in nežno in v sebi nosi tudi nežno in občutljivejšo dušo od možke. In res, žensko bitje čuti vse drugačno memo možkega.

Iz vsega tega se razločno vidi, da ženska živi in deluje bolj z srcem, nego z glavo, radi česa bi moral njen delokrog biti bolj duševni nego telesni. In istinito vidimo, da vse važnejša prašanja, večje iznajdbe itd. so delo mož. — Delokrog žene je domača hiša, izgojevanje in podučevanje lastnih otrok, opravljanje domačih lažjih del; njeno delo ne sme biti spojeno z velikim telesnim naporom, kajti šibka njena rast težkega dela ne trpi.

Ali naloga, koja je ženskej odločena kot soprogi in materi, dosti je vzvišena in važna ter zadostuje njeno dušo popolnoma zadovoljiti, človeštvu neizmerne koristi donášati ter ga blažiti, kajti ženska naloga je otroka k dobremu in plodonosnemu življenju navoditi; njena zasluga, ako otroci v hvalevredne in značajne može dorasejo.

Poglejmo pred vsem ženo kot moževo družico v življenju: ona ima v rokah ključ domače sreče. Skrbi polnemu soprogu je težko delo veselje, ako si njegova soproga uljudno in prijateljsko prizadeva ugoditi mu v njegovih pravičnih željah in brisati mu pot z znojnega čela, s tem, da v vsem svojem počenjanju kaže, da ga ljubi in česti. Njeno milo in ljubeznjivo bitje je zmožno celo na pravo pot pripeljati moža, ki je napčno pot nastopil. Ona je njegova naravna prijateljica, kojoj se pritožuje in pri katerej tolažbe išče v žalosti in otožnosti in s kojo on veselo trenutke deli. Ako si žena ve obvarovati ta svoj položaj nasproti možu, ona lahko neizmerno dosti vpljiva na moževa dela; kajti uže Bog sam je tako uravnal, da žena z svojo milobo in ljubeznjivostjo premaga osorno možko нрав. Ne sme pa zlorabiti tega svojega vpljiva meneč, da je mož radi tega popolnoma od nje odvisen, da se njej mora zahvaliti za oskrbovanje, kajti tem načinom se ona ponižuje

ter mesto biti možu ljub-znjiva družica, postaja polagoma njegova robinja.

Kot hišna gospodinja ima nalogo varovati težko pridobljeno premoženje, od nje je odvisno, da se zadnje množi, ali zmanjšuje; žena lahko spremeni domačijo v raj z svojo skrbjo in previdnostjo, kakor tudi jo lahko spremeni v pekel, ako je razsipna in nečemurna.

Jako važna je njena naloga, ki jo ima kot mati spolnovati; njena skrb kaže se na otrocih — lahko jih ojači na duši in telesu in lahko tudi omehkuži; — od skrbne matere pričakuje država zdravih in krepkih vojakov in delalnih državljanov, cerkev pa čednostnih in značajnih mož.

(Dalje prih.)

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.

(Dalje.)

2. Kaj namerja toraj družba sv. Cirila in Metoda?

Namen naši družbi je, na vso moč skrbeti za to, da ne izgine iz med naše mladine sv. vera in materin slovenski jezik. Družba sv. Cirila in Metoda bo odvracala toraj otroke slovenskih starišev od takih otroških vrtov in od takih šol, kjer se ne spoštuje katoliška vera in slovenski jezik. Otvračala jih bo s tem, da bo pomagala z obleko, s hrano, z bukvalami in drugimi darovi. Če jo bomo dovolj podpirali z denarji, napravljala bo sama poštene otroške vrtove po krajih, kjer so otroci ubožnih staršev najbolj v nevarnosti, da se ne potujčijo. Vzdrževala bo slovenske šole, kjer se bodo naši otroci tako zrejali, da bodo lahko kdaj dobri kristijani in vneti Slovenci. Mar ni to prelep namen? Mar ni družba sv. Cirila in Metoda zares apostolska družba?

3. Kakšen razloček je med bratovščino sv. Cirila in Metoda na med družbo sv. Cirila in Metoda?

Prva koristi z molitvijo, druga pa z dobrimi deli.

Bratovščino sv. Cirila in Metoda je ustanovil nepozabljivi knezoškof Anton Martin Slomšek. Bolelo je tega preblagega rodoljuba, da je toliko Slovanov odcepljenih od rimskega papeža. Molitev, kipeča iz tisoč in tisoč slovenskih src, naj izprosi pri Bogu, da se povrnejo naši slovenski bratje v naročje ednozveličavne cerkve. To je namen bratovščine. Vsak brat, vsaka sestra izmoli vsak dan en očenaš in eno česčenasmarijo za ločene slovenske brate s pristovkam: »Sv. brata Ciril in Metod, prosita za nas!« Sv. oča Pii IX. je potrdil to bratovščino 12. majnika 1863 ter jo obdaril z mnogimi odpuški. Sedež je pri sv. Jožefu v Celju.

Jaz sem že davno zapisan v bratovščino sv. Cirila in Metoda — porečeš — čemu bi ti še pristopal v družbo sv. Cirila in Metoda?

Prav je, da si se vpisal v Bratovščino sv. Cirila in Metoda; le goreče mol, da bomo Slovani prej zedinjeni v veri. Ali molitev sama še ne zadostuje. V dejanji pokaži, da tvoja vera, tvoja ljubezen do zapuščenih bratov ni mrtva. Vedi, da skdor za svoje domače ne skrbiš, zatajiš je vero in je hušti od nevernika. Zato pristopi tudi k družbi sv. Cirila in Metoda; podpiraj jo z denarji, z milimi darovi, da ji bo moči braniti najzlahtnejši svetinji naš: vero in jezik slovenski.

Vsak Slovenec bi moral biti ud obeh društev.

4. Kdo sme pristopiti v družbo sv. Cirila in Metoda?

Vsakdo, komur ni omrznelo srce za Boga in za tlačeno slovensko ljudstvo, bodi-si star ali mlad, možki ali ženska, vsak more biti ud družbe sv. Cirila in Metoda. Prizadevati si mora, da pridobi še druge, nove ude. Čem več udov, tem bolj se bo razcvetala družba, tem lože bo dosegala svoj namen. Tu je opomniti, da se smejo vpisavati v družbo sv. Cirila in Metoda cele občine, cela društva, n. pr. posojilnice, čitalnice, zadruge itd.

5. Po čem je treba plačevati družbi?

Vsak ud plačuje po svojem premoženju. Kdor more, daje po več; kdor pa ne, pa kolikor inu je moči. Sprejme se vsak, bodi-si še tako majhen dar. Po tem takim razločujemo več vrst udov družbe sv. Cirila in Metoda.

Bogatini pišajo enkrat za vselej najmanj po 100 gl. Takim pravimo: »pokrovitelji«.

V drugi vrsti so ustanovniki, t. j. taki udje, ki odštejejo družbi enkrat za vselej najmanj po 10 gl.

Letniki plačujejo najmanj po 1 gl. na leto.

Oj! — porečeš — to je preveč zame, po toliko ne morem dati.

Prijatelj! Če ne moreš dati po goldinarji na leto, plačaj saj nekatere desetice — najmanj po 10 kr. in postal boš podpornik družbe sv. Cirila in Metoda. Posebno priporočamo staršem, naj zapišujejo v to vrsto otroke, da bodo tudi oni deležni dobrega dela.

Ne stiskajmo denarja, videč, da je v nevarnosti urobna deca naša. K radodarnosti naj nas nagiba beseda Zveličarjeva: »Kar ste storili najmanjšemu izmed mojih bratov, to ste meni storili.«

6. Kako se ustanovljajo podružnice?

Družba sv. Cirila in Metoda je sestavljena iz več podružnic, ki so razrstene po vsem Slovenskem, t. j. po Kranjskem, Koroškem, Štajerskem in Primorskem. Vsak član družbe sv. Cirila in Metoda mora biti ud kake podružnice.

Podružnica se lahko napravi v vsakem kraju, kjer se oglaš dvajset (vsaj letnih) udov (§ 4 družbenih pravil).

Družbeno vodstvo ali njegov pooblaščenec skliče te ude na ustanovni podružnični zbor.

Tak zbor je vsaj 24 ur*) pred naznaniti politični gospodki t. j. v mestih, kjer je c. k. policijska direkcija (n. pr. v Trtu, ali v Gradcu) tej; v drugih mestih, ki imajo svoj statut, njih magistratu, povsod drugod pa c. k. okr. glavarstvu. To naznanilo je brez koleka. Ako ni vladnega komisarja, zborovati se sme brez njega.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državnega zbora stranke so se pripravile na zborovanje. Načelnik nemško-avstrijskega kluba, vitez Chluncky, je sklical druge odbornike na 27. dan tega meseca v tajno sejo. Nemški klub je imel danes pred otvorjenjem državnega zbora sejo, v katerej je izvolil odbornike. Tudi središčni klub je imel včeraj sejo, ker se je pa dozdanji načelnik tega kluba, princ Alfred Liechtenstein, državnemu zboru odpovedal, prvi njegov namestnik, dvorni svetovalec Lienbacher, pa uže meseca junija iz kluba stopil, zato je zbor sklical drugi namestnik, grof Brandis.

Govori se močno in piše, da dobimo v kratkem ministerstvo Coronini-Chlumetzky. — Goriški deželni glavar da nekda dobi nalogo, da sestavi novo ministerstvo. — Mogoče je pri nas vse, ali vendar ni

*) Pri oddaljenem sedežu dotične gospodke na deželi boljše še prej.

še verjetno, da je prišla uže Coroninijeva doba.

Finančni minister in državna železnice. Ministerski svet je temeljito pretresal prasanje, kako bi se finančnemu ministru dal vpliv na gospodarstvo državnih železnic ter je cesar dotične sklepe potrdil. Po tem se ima v vseh finančno važnih zadevah državnih železnic, predno se razsodijo, stopiti v dogovor s finančnim ministrom. V nujnih zadevah je predpisano posebno postopanje.

Na Dunaji se je 27. t. m. odprl orientalski kongres. Pokrovitelj, nadvojvoda Rainer je pozdravil zbor s željo, da bi tudi ta kongres vedo obogatil. Naučni minister dr. Gautsch je pozdravil v vladnem imenu zastopnike vede in rekel, da so prav storili, ker so izvolili Dunaj za letošnjo znanstveno združitev, ker tu lega in zgodovina na Orijent spominata in tu marsikaj najdejo, kar jih bo zanimalo. Minister je naglašal, da mej tem, ko so se druge države prizadevale trgovinske razmere razširiti ter sprožile naseitve in preiskavo orijenta, skušala je Avstrija v prvi vrsti praktično-političnim potrebam zadostiti. Minister je potem razlagal zgodovino početka in delovanja orientalske akademije na Dunaji, ki je mnogo izvrstnih učencev odgojila, izmed katerih je imenoval Hammer-Purgstall. Pa tudi avstrijska vseučilišča na tem potu niso zaozstala. Prav v Avstriji se je v zadnjih časih nastopila pot, po kateri se prizadeva pojasniti nazore Izlama i njegovih kulturnih prikazni. Velike in teške so te naloge, pa tudi bogate zaklade je to delo uže nakopičilo. Prav vaša mejnarodna združitev bo gotovo poročstvo daljnega vspeha orientalskih studij. Naj imajo dela sedmega mejnarodnega orientalskega kongresa najholjši vspeh.

Ogerska poslanska zbornica je 25. t. m. sprejela z veliko večino zakonsko osnovo o povišanji državne podpore parobrodne družstva »Adria«. Vodja zmerne opozicije grof Aponyi je mej razpravo izjavil, da je vsaka ogerskemu brodarstvu podeljena žrtva brevspešna, dokler bo v veljavi pogodba z avstrijsko-ogerskim Lloydom, katerega nameni so obrnjeni proti Ogerskej, izjavil je dalje, da bo takim zahtevam pritrjeval le za dobo, dokler bo pogodba z Lloydom še veljavna. Trgovinski minister Kemény je zavračal ugovore opozicije ter naglašal, da imajo Lloydove vožnje vsa druga pota, nego društvo »Adria«, ki posreduje trgovino z vshodno Evropo. O zakonskej osnovi, glede podaljšanja carinske in trgovinske zveze se je unela kratka rasprava. Grof Aponyi je menil, da o carinskej in trgovinskej zvezi razprava ni mogoča, dokler se obe vladi niste zedinili o carinskem tarifu. Tisza je to zanikal ter izrekel, ako se zedinjenje ne doseže, ostane sedanji tarif v veljavi.

Ogerski minister za komunikacije Kemény je odstopil in vodstvo tega ministerstva začasno prevzel baron Orczy.

Is Budimpešta se 27. t. m. poroča, da je zmerna opozicija poslanske zbornice sklenola zavreči predlogo glede podaljšanja carinske in trgovinske zveze.

Vnanje dežele.

O bolgarskih zadevah je zdaj huda častnikarska borba, v kateri se k sreči ne preliva človeška kri, ampak le črnilo. Največ posla ima s tem Bismarkov organ »Nordd. Allg. Ztg.«, ki je te dni hude levite brala dunajskima časnikoma »Neue freie Presse« in »Wiener Tagblatt«, katerima očita, da se jima prav potrebno zdi mir kaliti mej pošteno prijateljskimi narodi, mej avstrijsko-ogerskimi i nemškimi. Zavrača potem nju sumničenje, da je Nemčija v Sredcu zahtevala, naj se pravda o državnem prevratu potlači ter pravi, da Nemčija ni poklicana, na Bolgarskem kazenskih sodb izvrševati, ampak izrekla se je za politiko posredovanja miru.

O bolgarskim prasanji so se angleški časniki začeli nekoliko umikati. »Standard« piše mej drugim: Če se kaže na razmero mej Francosko i Nemčijo, ne sme se tudi to prezirati, da Angleška mora misliti na Indijo, in da se ne more spuščati v boje v Evropi mej tem, ko mora vso svojo pozornost obratiti na Azijo. Vsled ruskih in francoskih poskušanj, izpodkopati an-

gleški vpliv, postane evropska sloga le navidezna, Angleškej je potreba le potrpežljivosti in čakati, da se stvari na boljše obrno. Angleška ne potrebuje zaveznikov, kakor ljubo bi jej sicer bilo, ako bi s katero koli velevlastjo v dosego skupnega namena mogla kaj storiti. Angleška država je neranjiva (?), naj jo napade kdor koli. Zato Angleške tudi diplomatske zvišanja z svojega pota ne zapeljo.

Is Sredca, 26. septembra: General Kaulbars je pri svojem dohodu govoril z osobami, ki so ga pozdravile, in rekel, da Rusija želi spravo mej strankami, da se nobena ne bo zatirala. Bolgarska vlada bi prav storila, da one, ki so bili vsled državnega prevrata zaprti, iz zapora izpusti i da obsedni stan odpravi; razen tega pa meni Kaulbars, da ni še čas, da se skladi veliko sobranje, da izvoli kneza, ker je dežela moralno še prerazdražena.

Is Sredca, 27. septembra: V neoficijelnih pogovorih se je od bolgarske strani generalu Kaulbarsu reklo, da se sklicanje velikega sobranja ne more odložiti, da se kriza ne podaljša, zarotniki pa se tudi ne morejo oprostiti, ker vlada nema pravice vtikati se v sodniške pravice.

Is Belgrada se 26. t. m. poroča: Na prasanje bolgarske vlade, ali bi srbska vlada sprejela bolgarskega zastopnika, odgovorila je poslednja, da je vsled dogovorov kralja s knezom Aleksandrom zadovoljna sprejeti posebnega bolgarskega poslanca, da se z njim dogovori o podlogah glede zopetne diplomatske zveze. Srbska vlada se proti Bolgariji še vedno vede tako, kakor bi bila v zadnji vojni Bolgarijo zmagala. To se bo še maščevalo.

Is Pariza se 27. t. m. poroča, da se na španskih mejah zbirajo Karlisti.

Angleška vlada je dobila gotove dokaze, da ste se Rusija in Turčija o bolgarskih zadevah porazumeli. Vsled tega se je angleške vlade polastil velik srd na angleškega poslanca Thorntona v Carigradu. Poslala je v Carigrad posebnega sla, ki je prinesel Thorntonu pismo, naj se brez odloga v London napoti. V Londonu se je poslancu ostro očitalo, da približanja Rusije in Turčije ne le ni ubranil, temuč da o tem še vedel ni. Poslanec pa je odgovoril, da noben angleški poslanec v Carigradu nič ne opravi, ker vlada nobenega ne podpira ter se zopet v Carigrad vrnil i ni hotel odstopiti, če tudi je vlada to zahtevala. Vsled tega ga misli s polno pokojnino odstaviti.

Angleški državni zbor se je 25. t. m. s prestolnim govorom zaključil. V njem se slikajo razmere do zunanjih držav kakor prijateljske — to je navadna fraza, dokler vojne ni — omenjajo se dogodki v Bolgariji ter naglašajo, da je Angleška na turško noto odgovorila, da se v Bolgariji po pogodbah zajamčene razmere ne promene; enaka zagotovila so dale tudi druge vlade. Prestolni govor izrekah še konci željo, da se posamezni državni deli očje zvežejo.

V Napoli so bili 25. t. m. hudi izgredi. Mnogo liberalnih društev z svojimi zastavami je v spomin polastitve Rima po italijanskih vojakih korakalo po ulicah; postranskih ulicah pa je prišlo več papežu udanih društev in ti so z nazdravom na papeža in kralja zagovzdili se v sprovod prvih društev ter tako sprovod na dva dela pretrgali; vsled tega je vstal pretep in bilo je mnogo zaprtih; a to ni pomoglo, obe stranki ste se zopet sprijeli; policija in vojaštvo ste nazadnje napravili mir.

V Litvi se je 26. t. m. odprl katoliški kongres za socialne (predrugačbe, tamošnji škof je priporočil, naj bi se vladajoči društveni razredi bolj pečali z javnimi in političnimi zadevami; naj bi se opustila potrate, da se ubogim olajša osoda.

V Belfastu na Irskem so bili zadnji teden zopet krvave rabuke. Veliko krdelo ljudstva je redarje kamenovalo ter mnogo njih ranilo, ti pa so mej ljustvo strelali. Poklicani vojaki so mir storili.

DOPISI.

Trst, 25. septembra. (O evropskem splošnem stanju in stanju Avstrije pred odvojenjem parlamenta.) Tržašk: »Tagblatt« poudarja včasih slovenofobna božast; kadar ga ta bolezen popade, začne Slovane, ka-

terim se kaže tu in tam pravičen, prav močno napadati in jih mojštrovati z neko emphasiso, ki je lastna le takim ljudem, ki z mnogojezičnostjo pokrivajo notranjo ničevost in katere vzdržuje le rutina. — Tak napad boleznij je imel tudi tržaški naš Tagblatt, ko je pred 4mi meseci ljubljanskemu mestnemu zboru postavil se za »šomoštra« in ga »sex catedras« prav dobro ošteval. — Ali ta pot je zopet enkrat nalletel in se pa prav dobro spekel. — Ljubljanski mestni zbor ni ta pot poznal šale, tožil je odgovornega urednika »Tagblattovega« in stvar je imela priti pred porotnike.

Urednik omenjenega lista pa se boji tržaških porotnikov, kakor hudič križi in je rajši splezal ljubljanskim mestnim očetom pod križ. — V listu 22. t. m. prišel je na prvem mestu preklic članka »Die Excesse in Laibach«, v katerem je samega sebe zatožil, da je mestni zbor ljubljanski na neosnovan način grdil in obrekoval in obuja »skesa« zarad te pregrehe.

Bolezen je bolezen in kljubu vsemu kesanju ni skoro mogoče, da bi popolnoma ozdravil od neozdravljive mu boleznij. — Saj ga vidimo, da bi baš v teh tako važnih časih zapeljal, ako bi to bilo mogoče, našo drago Avstrijo, da bi planila na Rusijo in se izpostavila nevarnostim, katerih nam uprav zdaj ni potreba. — Rusija po menenju tega šovinista skoro ne velja na bojnem polju toliko kakor Rumunija, na vsak način pa pride Italija pred Rusijo v poštev, ako bi šlo za to, da velevlasti pokažejo svojo vojno moč. Po menenju gospodov, ki svet delijo za največje tablo na borsnem trgu, morda bi tudi vojna moč naše države bila dvomljiva, ker naši vojaki niso mogli z enim samim maršem umiriti Krivošnjavcev, kajti drugače se ne more umeti, kako more ona širokoustna gospoda Plevno staviti za uzor ruske nezmožnosti. Da bi bil grof Kalnoky takega menjenja, ne vemo, ako bi ona gospoda za veliko tablo dolgo tako brezskrbno burke uganjala. — Sicer pa šlo na stran. — (»Tagblatt« zdaj uže zopet vse drugače piše. Urea.)

Naš minister zunanjih zadev je dosedaj pokazal, da ne dela politike Angležev, židov in nekaterih Arpadovih sinov, ki so tudi uže preveč v zanjah židov; on dela, vsaj tako je videti, realno in razmeram primerno politiko. Kedor bi hotel denes vojno z Rusijo, ta je neprijatelj Avstrije, kedor bi hotel, da se Avstrija danes zveže z Anglijo proti Rusiji, ta hoče, da se Avstrija spoji s tistimi, katerim je po zgodovini in po sedanjem položaju sojeno, da se mu baš zdaj bliža začetek propada, in da torej Avstrija prostovoljno trpi kazen za Angleške grehe. — Pa kako fakta vsak dan demontujejo te uboge slavofohne mnogopisc. Baš zdaj se hoče celo Francija približati največjemu sovražniku Bismarku v jedini namen, da napravi velikansko evropsko zvezo proti Angliji ter ustavi njeno svojevoljno razpolaganje v raznih delih sveta, posebno pa v Afriki in Aziji. — In kedo ne vidi, da tudi Bismarku utegne dopasti taka ideja; kajti tudi on bi svojim Nemcem preskrbel večo veljavo in več zaslužka v Aziji in Afriki; pa kedo ne ve, da Rusija uže tako in tako preži na moment, da Angleža odpravi iz Carigrada in mu tudi v Aziji prekriža pot. — Mi pa menimo, da bi tudi avstrijskim gospodarskim interesom ne škodovalo, ako bi se Angliji vzel monopol svetovne kupčije. Ideja ta je stara, še od Napoleona I. časov, in večkrat se je uže tudi slišalo, da pa Bismark namerava neko gospodarsko zvezo nekaterih evropskih vlasti proti Angliji. Ni torej nemogoče, da se zdaj, ko je Francoska to stvar podrezala, kaj takega tudi osnuje, in pri takem položaju naj bi se Avstrija vrgla v naročje Angliji, ki ni niti vojniška velesila, ter zbuje zarad nje kramarske in nemoralne politike le gnjus pri vsem morali pristopnem svetul

No, pa zarad Bolgarije skoro gotovo tudi ne bode vojne, to smo mi uže precej v začetku bonatij trdili. — Na Ruskem in tudi v Avstriji imamo mej častnikarji dovolj sofistov; ruski sofiisti pravijo, Avstrija mora iz Bosne, našli zopet pravijo, Ruska ne sme poslati niti jednega samega vojaka v Bolgarijo. Eno in drugo je pretirano; Avstrija ostane v Bosni, in prav zato bode Rusija vedno gospodarila v Bolgariji; kajti drugače si ni niti misliti Evropskega miru, katerega prvi evropski diplomat Bismark tako želi, da bi za njega žrtvoval celo prijateljstvo Avstrije. — In to ja čisto razumljivo, ako se uvažja, da Nemčija krvavo potrebuje vsaj še 20 let miru, da vpravna vse notranje še negotove razmere. — Kaj more ves svetovni šovinizem, židovstvo in ves madjarski globus proti temu pozitivnemu stanju, proti tej potrebi in nje logičnim nastopkom? Položaj, ki je bil za časa krimske vojne, ves se je predrugačil; niti en Francoz ne pojde več po kostanj v žrjavico za Angleže, in Ruska v zvezi z Nemško ima danes dominantno posicijo v Evropi. Lahko bi se bile danes zveze drugače grupirale, da smo mi imeli boljših državnikov, in da se ni zgodilo, kar se je zgodilo leta 1867 v Avstriji; ali tako moramo posluževati se Bismarkovih uslug, to je njega takozvanega poštenega mešetarjenja. — Naša dr-

žava bi se lahko tudi direktno z Rusko pogodila in imela na svojej strani kakor zanesljivo zveznico tudi Francijo; ali sanjaranje Madjarov in uže neznosni egoizem ustavovercev in Velikonemcev je vse to preprečil in nas spravil v jako kočljiv položaj. Ni sicer posebno lepo spričevalo za našo ustavnost to, kar zdaj povemo, da je namreč prava sreča za Avstrijo, da politiko pri nas odločuje krona preko glav Poljakov in Madjarov, ki odločujejo v obeh parlamentih; ali to je ona istina, na katero se naslanjata celo zaveznika naše države, Ruska in Nemška.

Tak je naš položaj na zunaj; ali ta kritični položaj se odseva tudi v notranjej politiki naše države, kajti tudi v notranjej politiki bi pri nas včasih vsa vrata škripala v svojih žabicah, da krona ne ukrene na pravo pot.

Naš parlament se snide v kratkem, in ta pot bode imel mnogo in težkega posla, kajti Madjari so ministerstvu in večini državnega zbora uže zopet postavili nož na prsa, oni se ne zadovoljijo več s tem, ker je naš parlament dovolil glede carine na petrolje, ampak stvar zopet sukajo vse drugače in od daleč so uže začeli strašiti, da se rajše zvežejo z Nemci ter vržejo sedanjo vlado, nego, da bi kaj popustili od svojih terjatev. Ne vemo, ali more krona pustiti, da Madjari zdaj delajo svojo »Hetzjagd« na narode takraj in onkraj Litave, mi mislimo, da se mora tudi krona sama uže strašiti postopanja madjarskih državnikov, ki hočejo vso državo vsložiti madjarskemu globusu in baš zarad tega ovirajo po mogočnosti naravno in dobro politiko Avstrije na Balkanu. — Sicer pa imajo Madjari prav lahko stvar, dokler so Poljaki tako nezanesljivi zavezniki drugih avstrijskih Slovanov in se dajo od Madjarov z Rusi plašiti. Pač revni politikarji Poljaki, ki niso ničesa pozabili, pa se tudi ničesa ne naučili — Vladomožna nemško-avstrijska stranka bode gotovo Madjarom vse podpisala, da le pride zopet na krmilo, ako bi se to zgodilo, imeli bi avstrijski Nemci tudi skrajne Nemce na svojej strani, o tem se ne smemo varati; zato pa je gotovo, da Nemci zdaj tudi Poljakom obljube delajo, da bi jim le oni Čehi in Slovenci pripustili. — Tako stoje stvari na ene strani. Na druge strani pa so poslanci desnice, ki so se te dni vrnoli vsi nezadovoljni v Beč z manj ali več trdnim sklepom, da ne bodo več podpirali ministerstva, ako se ne bode več oziralo na narodne težoje njihovih volilcev — Čehi, Poljaki, Slovenci, Dalmatinci in nemški konservativci, vsi so se naveličali sedanjega laviranja in v vseh teh klubih bode skoro gotovo večina zahtevala, naj stopi vsa desnica v opozicijo vladi. — Prasanje je, kaj vlada stori v takem položaju. — Ali bode hotela in mogla poslance vse zadovoljiti, ter se še nadalje naslanjati na spojene frakcije desnice; ali rajše odstopi, ali pa razpusti državni zbor. — Zadnje bi jej čisto malo pomagalo, drugo bi bilo pravilno, ako ne sklene uže sedanja vlada kacega pakta z Nemci in Poljaki in pusti vse druge frakcije na cedilu, kar bi bilo sicer majo moralno, še manj pa državniško — a mogoče je v Avstriji vse; — tretje bi bilo za zdaj najboljšje na vsako stran; toda nevolja mej desničarji in še veča mej njih volilci je taka, da ne bode skoro mogoče sklopti nobenega kompromisa brez pozitivnih koncesij od strani ministerstva.

Da je desnica krepko zvezana, vse te alternative ne bi je mogle spraviti z sedla, poprej bi moglo pasti vsako ministerstvo nad strankami, ali pa odločno na nemške strani stojiče.

Zato uprav bi bilo silno potrebno, da se vsa desnica trdneje zveže; primorala bi potem to ali drugo vlado do koncesij in ta taktika bi bila na vsak način najboljšja. — Ali žalibog, simptoni so taki, da se ni ne na Poljake ne na nemške konservativce dosti zanašati. —

Ker se torej te dni naš parlament zopet snide, začne se na Dunaju pravi živčav, prava zmešnjava in to zmešnjava v notranjej, zmešnjava v zunanjej politiki. In pri takih žalostnih razmerah bi nekateri listi še celo hoteli vojno z Rusijo. Na ene strani je prav, da je Bog židovstvo kaznoval z slepoto, gali komur gre iz srca za Avstrijo, ta mora obžalovati, da nas je parlamentarizem tako daleč privedel in je Boga hvaliti, da naš parlamentarizem ni angleški, da je le nekaj mej ustavo in absolutizmom. Na kroni je sploh dosti ležeče, Bog dam, da tudi ta pot na zunaj in znotraj ukroti šovinizem Madjarov in vladnoželnih Nemcev. — Tak, res žalosten je položaj pred odpretjem parlamenta.

Is Hotederšce 18. septembra. (Izv. dop.) Kakor navadno, bil sem tudi letos kvaterni teden z svojo leseno robo na semnju v Dornbergu, ki je bil pa letos še bolj obiskan od prejšnjih let. Živine t. j. govadne, nagnalo se je bilo toliko, da je bil ves živinski trg založen, od koje se je največ pitanih volov prodalo goriskim in tržaškim mesarjem; plemenno žival so pa večinoma Furlani pokupili. Drobnice poletne je bilo brezštevilno na semnji,

ki se pa ni mogla po nobeni ceni prodati. Tudi kramarjev je bilo nenavadno obilo, eden celo za bakrom.

Pri vsem obtoževanju, da jim je neka strupena rosa ogolila vse trte in vinograde, ter celo toča večinoma vinski pridelek ugonobila, vender sem svojo leseno vinsko posodo dokaj dobro prodal; in da ti ljudje, oziroma Dornberška občina, more biti dokaj premožna, spoznati je potem, ker po vseh krčmah je mrgolelo večinoma le domačih ljudi. Le škoda, da tako dobro in vzorno ljudstvo je letos na svojem vinskem pridelku toliko poškodovano. Bog daj, da bi se jim pa v bodoče kaj poboljšalo.

Iz Bolca 25. septembra. (Izv. dop.) Topničarske velike vaje na naših trdnjavah od 7. do 13. t. m., pri kojih je bilo več viših častnikov, so se prav mojstersko obnesle. Da, avstrijska artilerija nema para. Nekaj časa sem delajo se tudi od teh trdnjav vaje golobov pismonošev. V to svrhu pošiljajo se golobi v Kobarid, Tolmin, Gorico, Trst, Ljubljano itd., koji vselej precizno in v prav kratkem časi gotovo domov prifrle.

Ta naredba je za vojaštvo jako pomembna in koristna.

Za Radetzkijev spominek se tudi pri nas pridno nabira. Dobro!

Jutri bode imela naša čitalnica »Besedo«, katera bode, kakor kaže, jako zanimiva.

Tudi se snuje tu bolška podružnica društva, Sv. Ciril in Metod.

To je jako lepo in hvalevredno, torej krepko naprej. V to Bog in sreča junaška. M.

Iz Pomjansčine 25. septembra. (Izv. dop.) Dve zadevi omenili je dopisnik iz Koparsčine v svojem dopisu 20. t. m., namreč da gospod župan pomjanski ne da denarja Marezižanom za njih šolo in da je tajnik stavil, da bode razpisal tajniško službo. Omenil jih je povse kratko nezavislo ni mej seboj, ni s drugimi zadevami. Ali da ni znal več, ali da ni hotel se vsem na dan. Mislim, da ni potreba nič zatajevati, odprte karte moramo igrati, na videlo donošati vse, kar nam se godi, popravljati stanje, poučevati ljudstvo.

Je uže nekoliko mesecev, odkar so občinskemu zastopu minola tri leta, odkar se je imelo obaviti nove občinske volitve. Odnášalo se je zdaj pod jedno zdaj pod drugo izliko. In ko se je uže bil odločil čas volitev, prišla je kolera na pomoč. Zavolj kolere, koje ni bilo v vsej občini niti jednega slučajja, odnesle so se volitve na nedolocen čas. Pazinska gospoda so brzo nasledovalce našli!

Še nekaj družega je moralo vplivati na odnesenje volitev za stanovit čas.

V jednej sednici občinskega zastopa bili so izvoljeni pregledovalci računov. Predno se novi zastop volil, imelo se je pregledavati, kako je stari zastop, odnosno županstvo, prav za prav gospod tajnik, gospodaril.

Nekomu, kakor da to ni bilo všeč. Brez pregledanja računov imelo se je preiti k volitvam. Nekoji zastopniki, želeč, da se občina počeno upravlja, zahtevali so, da se sednica obrzkuje, predno se nove volitve obavi, posebno zavolj tega, da morejo pregledovalci računov pridobiti kaj in kako so našli.

Sednjica se je v resnici, ni temu davno, obrzjavala. Uz račune bila je na dnevnem redu tudi zgradba cerkve v Šmarju. Sedanja cerkev tam je premajhna za ljudstvo, skrajna je potreba da se drugo gradi. Pa temu so se protivili neki možje iz pridruženih vasi Gažon in Srgaš. Stvar je prišla tudi do okrajnega glavarstva, in to je vprašalo pismo župana, ali so župljani šmarski v stanju zidati cerkev ali ne. Župan gotovo po napotku g. tajnika ni hotel sam odgovoriti, ampak je dal to na sejo. Proti zidanju govoril je prvi svetovalec iz Koštabone, trdeč da ljudje propadejo, ako bodo morali zidati cerkev, a tako tudi zastopnik iz Gažona, moža oba velika prijatelja g. tajnika. Gospod župnik pomjanski, kakor upravitelj šmarske župnije v čas odsotja šmarskega gospoda župana in dekana, kojega je župan k sebi tudi povabil, ugovarjal je protivnikom z razlogi, navdušeno, naglasivši mej ostalim, da niso še nikjer župljani propadli zato, ker so zidali hišo božjo. Pridobil je na svoji strani tudi takove, koji so poprej zoperni bili. Glasovalo se je po imenu in večina izrekla se je za zidanje.

S tem so prijatelji gospoda tajnika, a gotovo tudi on sam, a menda tudi gospod župan, koji se da voditi od tajnika, dobili prvo kľofuto.

Druga, glede računov, bila je hujša, posebno za gosp. tajnika.

Sporočevalec pregledovalcev računov, župni krkovski gospod Ladavec, omenil je, da pregledovalci niso mogli pregledati računov iz tega jedinega uzroka, ker računov niso dobili. Njim je gospod tajnik dal samo dnevnik dohodkov in izdatkov; a prema temu so tudi njegovi računi; toliko sem sprejel, toliko sem izdal za vsako posamezno davkovsko občino. Sporočevalec pa je poročil v glavnem, kako bi imeli biti računi sestavljeni, kako raztolmačeni, v vseh rubrikah dohodkov iz izdatkov za

posamezne občine, kaj se je v resnici sprejelo, kaj še ima vsaka davkovska občina dobiti, kaj in kam plačati. Dokazal je tudi, v koliko mu je bilo po spisih mogoče, koliko ima vsaka občina ali v denarju ali v kreditu. Dobro misleče zastopnike je se ve da s tem dobil na svojo stran. Do sedaj je navadno večina, ko je tajnik bral, kaj se je sprejelo in kaj se je izdalo, kimala; dobro je dobro, sedaj pa večina ni hotela potrditi računov, kakor jih niso potrdili niti pregledovalci.

Malo nauka iz tega. Slavni deželni odbor v Poreču ima vsako leto odobriti račune in proračune, ima nadzorovati upravo z občinskimi imetkom. Kako ta slavni odbor, ali junta, to svojo dolžnost vrši, o tem skoro vsak dan čitamo v novinah iz jedne ali druge občine. Tu je zdaj tudi pomjanska.

(Konec prib.)

Domače in razne vesti.

ADOLF OBREZA

Je umrl v nedeljo ob 10. uri zvečer doma v Cerknici. Bolehal je rajniki uže mnogo časa, zato pa je tudi nameraval odpovedati se vsakej javnej službi. Rajniki je bil rojen v Gorici l. 1834, kder se je tudi šolal, kot mladenič se je uže preselil v Cerknico na svojo posestvo; bil je namreč posestnik v Gorici in v Cerknici. — V javno življenje je privikar stopil leta 1860, ko je namreč postal župan cerkniški, kar je bil 10 let, 1870. l. bil je izvoljen v Postojni poslancem v dež. zbor kranjski, leta 1879 pa so ga Notranji izvolili za svojega poslancu v drž. zboru, v kateri je bil leta 1883 zopet izvoljen. Bil je vedno zvest tovariš družih narodnih poslancev v Hohentwartovem klubu in se je večkrat potezal za koristi Notranjske. Mož je bil bistroumen, omikan, ker je mnogo čital, in v narodnem gospodarstvu posebno dobro podkovan. Sijajen pogreb njega mertvih ostankov bil je včeraj v Cerknici: vdeležilo se ga je vse, kar je odličnega na Notranjskem in tudi mnogo ljubljanskih veljakov. Lehka zemljica poštenjaku!

Cesarjevo priznanje. Cesar je avstrijsko-ogerskem u Lloydju, o priliki obhajanja njegovega petdesetletnega obstoja, izrekel svoje priznanje za zasluge, katere si je v mnogoletnem delovanju pridobil za mornarstvo in trgovino in za spoštovanje državnega prapora. Izrekel je je tudi trdno upanje, da se bo Lloyd tudi v prihodnje z vso odločnostjo prizadeval, zadovoljati večjim zahtevam trgovine in prometa, da more rešiti važno svojo nalogo.

Himen. Gospica Šarlota Nabergoj, hči našega drž. poslancu, omočila se je te dni na Proseku z gosp. Karolom Nachtigall-om, carinskim uradnikom. Naše presrečne čestitke!

Profesor dr. Glaser bode na dunajskem mejnarodnem orientalskem kongresu govoril o staroindiških znamenovanjih za drage kamene.

Tržaški mestni svet bo danes zvečer imel XX. letošnjo sejo. Na dnevnem redu je deset točk, mej temi tudi razprava o namerovanej postranskej železnici mej Trstom, Gorcom Vipavo, za kateri načrt je dotično društvo prosilo mestno zastopstvo, naj ga moralno podpre.

Lloydov parnik »Imperator« v morje spuščem. V ponedeljek jutraj je vse mrgolelo proti Lloydovemu arsenalu in zbralo se tam okoli 40.000, ki so prišli peš, v kočljah, s tramvajem posuhem, in Lloydovim parniki po morji. Spustil se namreč ta dan ob devetih zjutraj največji Lloydov parnik »Imperator« v morje. Četrť ure poprej je prišel mil. škof dr. Glavina z dvema kanonikom, da je ladijo, kakor je to navadno krestil. Ta verski obred je bil končan, ko je ura bila devet; škof s kanoniki se je umaknil, priškočili pa so delavci z sekirami, posekali podpore, ki so reskaje na tla telebale, presekali debele vrvi, odprli vitla in velikanska ladija se je mej veselo vojaško godbo začela počasi pomikati z svoje postelje proti mokremu svojemu elementu, zavallil se je dim izpod nje, a naglo se je polegel, ker vzela je z sabo v morje tudi svojo posteljo, kar se redkokrat zgodi. Ribiči, ki so bili blizu, napolnili so ta dan svoje čolne s blodi in dilami. — Ta veliki parnik je vzgled ladjestavstva, kar je iznašel um, kar je potrdila praktična skušnja, vse to je tukaj združeno. Prostoren in močen je tako, da se vanj lahko naloži nad 100.000 centov blaga; kak velikan je, lahko se posname iz tega, da je na srednjem delu 8 šeznjevisok. Začeli so ga delati meseca oktobra lanskega leta po načrtih tehničnega Lloydovega urada in pod vodstvom arsenalnega vodje g. R. Steyskala. V treh mesecih bo še to dovršeno, kar je treba storiti, ko je uže v morji; potem odpluje na prvo pot — bodi mu sreča mila v prid avstrijskej trgovini in obrti, v slavo Avstriji! Izdelan je ves iz domačega jekla. Ves notranji prostor tega venkana znaša 8000 bačev (ton),

dolg je 4036 angleških čevljev, širok 45, globok 335. Naloži se lahko v njegove notranje prostore 200.000 angleških ku-bičnih čevljev blaga; imel bode 8 kotlov; velika njegova mašina bo imela 4500 konjskih moč; druga mašina z močjo 25 konj bo napravljala led, parne mašine bodo lahko na dan napravljale 5000 galonov pitne voje, imel bo parnik tudi 4 parne škrbce, katerih vsak naenkrat 60 centov blaga iz ladje vzdigne in več družih važnih naprav. Razsvetljen bo z električno lučjo in sicer bo imel 130 električnih svetilnic, katerih vsaka bo dala toliko svetlobe, kolikor 16 sveč. Za popotnike, to se ve da, poskrbeno je tako, da boljše ne more biti; kar si človek more le želeti, vse bo tu nahajal, celo deset prostorov za kopolji je pripravljenih. Ko bo parnik z vsem preskrben, znašali bodo troški 1.200.000 glj.

Nazovi zdravnik Edv. Werner, kse je priklatil v Rimanje ter tam izdal za zdravnika, bil je zadno soboto na Dunaji zaradi nezvečenja v uradu in prevare zposkup v štirimesečno ječo obsojen. Omenjeni človek se namreč imenuje Filibert baron Catanei di Momo, njegov oče je bil polkovnik, in on sam tudi poprej vojak, potem pa je stopil v poštino službo na Dunaji za pratikanta. Tu pa je v svoj žep stisnil 50 glj. in službo zapustil, čomu pa pisal, naj mu pošljejo denarja; ko je tudi od doma prejel 80 glj., napotil se je v Trst in od tod v Rimanje, kakor je pri sodišči rekel, zato, ker je smrti iskal. Res je tudi zbolel za kolero, a ozdravel je; mej njegovo boleznijo pa se jezvedelo kdo in kaj je, in vsled tega so ga zaprli.

Slovenskim starišem, ki hočejo svoje otroke vpisati v slovensko za-havišče, naznanjamo, da je čas za vpisovanje še do ponedelka. — Od denes naprej morejo stariši vpisavati svoje otroke tudi pri gospici učiteljici v otroškem za-havišču, Via Giuliani št. 476, in sicer od 9. ure zjutraj do poludne. — Oni, kateri so pa otroke uže vpisali, naj jih pripeljejo v ponedelk zjutraj ob 8. uri v zabavišče.

Vinska razstava v Bolzanu. Kakor smo izvedeli, bila je ta razstava dokaj zanimiva in so bila tudi mnoga Primorska vina pohvaljena. Za izvrstni mrzamin je nekda g. Ivan Nabergoj iz Proseka dobil srebrno svetinjo, za prosek-kerja broneno svetinjo. Gospod Nabergoj je znan kot dober gospodar in je v tem obziru vedno napredoval. — Letos bode imelo, kakor smo čitali kmetijsko društvo tržaško v njegovej kleti vinarske poskušnje, h katerim bodo povabilji posestniki okolice.

Udom delalskega podpornega društva. Od 1. Oktobra začenši bode društvena pisarna ob nedeljah in praznikih odprta od 8 dopoludne do 3 popoludne.

Tržaške novosti:
Kolera. Od sobote do nedelje o polu-noči so bili v mestu in okolici 4 slučajji; od nedelje do ponedeljka v mestu 6 slučajjev; od ponedeljka do torka v mestu 7 in okolici 1, včeraj bila sta le 2 slučajja. — Upati je bilo, da bode, ko vročina poneha, tudi kolera konec vzela terse ne pokazala več v naše kraje. Sedaj imamo lepo suho vreme; zrak svež in zdrav — kolera je sicer nekoliko ponehala, ali vendar je zadnje dni nekoliko več slučajjev nego proti koncu minolega tedna. — Vseh vkupe je dosedaj zbolelo 645, ozdravelo 212, umrlo 411, zdravi se jih 22. — Zadnje dni se je kolera tudi v Križu, ki je bil prost te bolezni, pojavila in je bilo tudi v Proseku zopet par slučajjev.

Poskus samomora. Neka 19letna šivilja se je včeraj vrgla v morje na ribiškim bregu z namenom, da utoni, ali videla sta jo dva pilota, katera sta jo otela morskim valovom.

Nesreče. Točaj Anton Magagna se ga je tako navlekel, da mu neso hotele več noge nositi prepolnega telesa; telebil je na tla ter si polno glavo razbil, radi česa so ga prenesli v bolnico. — Enno Magnago-ta je napal mrtvoud; odnesli so ubogega starčca v bolnico. — Neko ubogo žensko so našli na cesti zelo bolno ter jo odnesli v bolnico.

Policijsko. 50letni težak J. B. Stelmo se je s svojim drugom tepel ter pritepel veliko rano v glavo. — Dva težaka sta pri sv. Jakobu tepla nekega tretjega težaka ter mu pretlila s smrtjo. — Dva potepuha sta hotela krestiti, ali našli so ja in peljali v luknjo. — V nekej pivovarni je fakir Peter G. razsajal a peljali so ga v luknjo, da se pomiri. — Nek soprog-živina v ulici Molino a vento je pretepal lastno polovico; peljali so ga v luknjo. — **Iz Rojana** nam pišejo, da je nek vojak neko mestno žensko nad Rojanom za hišo Boletovo vrgel čez nek zid in da se je ženska malo da ne ubila; prav na tistem mestu se je pred leti ubil rajnik dr. Muha.

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici bode praznovalo prihoonjo nedeljo, 3. oktobra imendan Nj. Vel. presvet. cesarja v Podgori. Popolnane ob 2 urah bode slovesen blagoslov se zahvalno pesnijo. Po blagoslovu bode na dvorišču g. Kočjančiča, dež. poslancu, veselica z godbo in petjem. Ker je Podgora prijetna vas blizo mesta,

nadejati se je lepe veselice in velike vdeležbe.

Učiteljsko društvo za Sežanski šolski okraj zboruje dne 7. oktobra t. l. ob 9 uri v Komnu z naslednjim dnevnim redom: 1. Pouk iz računstva v II. razredu, 2. Kritika o pouku, 3. Predavanje: »Brez naslova«, 4. Podrobni načrt o kmetijstvu v nad. tečajji, 5. Predlogi.

Odbor učiteljskega društva. — V Tomaju 22. septembra 1886.

Krajcarska družda za »Narodni Dom«. Povodom popolne razprodaje prve stotine krajcarskih knjižic je imel odbor imenovane družbe 20. t. m. daljši razgovor. Tajnikovemu poročilu o razprodajani knjižici povzamemo te-le zanimljive, za to prekristno podjetje jako spodbudljive črtice: Knjižic je bilo do omenjenega dne razposlanih 57 l, in sicer 486 krajcarskih in 85 desetkrajcarskih. Popolnoma razpečanih je sedaj dvoje desetkrajcarskih knjižic (pov.: »Kegljačka zaveza« in g. K. Piro) in 101 krajcarska, v skupni vrednosti nad 1400 for. Odbor je bil nadalje vkrenil vsacega poverjenika, ko poteče njegovej knjižici dobe jednega leta, pozvati, da pošlje, kar je nabral in obrzki knjižico v nadalnje nabiranje, ako še ni razprodana in ako ga je sploh volja še dalje nabirati. Poslanih je bilo doslej 85 tacih pozivov in v odgovor nanje poslalo 24 gg. poverjenikov nad 300 for., deloma kot parcijelne doneske na posamezne knjižice, deloma kot polne svote. Razven že omenjenih več kot 1400 forintov od popolnoma razprodanih knjižic je dobil odbor tudi blizu 800 for. kot posamezne doneske na 47 krajcarskih in 18 desetkrajcarskih knjižic. V prometu je sedaj še 468 knjižic, med njimi 385 krajcarskih in 83 desetkrajcarskih. Režija je le neznatna (korespondenca 15 mesecev je stala ravno toliko goldinarjev, knjižice 120 forintov), nabrani doneski so pa že ured mesecem dni dosegli drugi tisočak. Vspah je tedaj jako ugoden in bo tem ugodnejši, čim več posnemačev najde to vse hvale vredno, za Slovenstvo občekoristno podjetje. Lepo hvalo vsem poverjenikom in poverjenicam za njih uspešno in marljivo delovanje!

Dunajska Borsna dne 28. septembra

Enotni drž. dolg v bankovcih	84 glj — kr.
Enotni drž. dolg v srebru	84 • 90 •
Zlata renta	117 • 20 •
5% avst. renta	100 • 35 •
Delnice narodne banke	861 • — •
Kreditne delnice	277 • 40 •
London 10 lir sterlin	425 • 45 •
Napoleon	9 • 95 •
C. kr. cekini	5 • 95 •
Kr. državnih mark	61 • 55 •

Zahvala.

Najljudnejše podpisani srčno se zahvaljuje vsem čestitim gospodom in gospodičnam, sodelovajočim pri veselici dne 26. sept. — So-sebno veže me dolžnost, javno izreči najsrčnejšo svojo zahvalo sl. družtvu »Edinost«, ki je blagovolilo prepustiti dvorano. Nadajja gospicam: Mariji Lokarjevej, Mariji in Fancii Gugliel-movej, Lmi in Dragotinki DeFranceschi-Jeve. Prav velika hvala gre tudi gospicama Evgeniji Godinovej in Dragici Haasovej za toli izborno igranje na glasovrji, istotako g. Casagrande-ju za izvrstno vodstvo igre ter g. Frau-u Fer-tili na blagodušnem daru. Vsi ti č. sodelo-valci pripomogli so k tako sijajnemu izidu veselice: navžile tako velikim stroškom, (80 glj) je vendar čistega dohodka 55 gl. Nadalje vsem, koji so k temu pripomogli, zahvaljuje se nar-srčneje v imenu odbora.

Ajdovščina dne 29. oktobra 1886.

stud. med. P. A. DeFranceschi.

Postano.*

Barkovljanski farani se blagorodnemu gospodu Andreji Covacich-u i žlahtnej njegovej gospej najtopleje zahvaljujejo za prelepi i preobilni dar 200 glj, ki sta ga blagovolila o žalostnej priloznosti izgube svojega očeta, oziroma tasta, ranjcega g. Janeza Neumüller-ja podariti ubožcem Barkovljanske župnije.

Bog plati predobremu gospodinu toliko dobroto z vso obilnostjo časnega i večnega blagoslova i naj si bota blagodušna do-brotnika uverjena, da jima bo to Barkovlje za dobrote, ki jih tako pogostokrat od njih prijemljejo, večno hvaležne.

Barkovljanski farani.

*) Za stvari pod ten. naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava veleva.

Dva učenca
dobosta stanovanje in hrano pri slovenskej družini, v sredi mesta. — Več pri našem upravnistvu.

Trgovski
pomočnik
mlad, dobro izučen v prodajalnici jestvin, ali špecarijski za blago, z dobrimi spričevali, bi rad stopil v službo. Več se zve pri našem upravnistvu.

